УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
817/17.12.2025

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р инж. Мира Димитрова Зафирова
ВТУ „Тодор Каблешков“
гр. София, ул. „Владайска” №31, GSM 0886407271

Относно: : *Присъждане на образователна и научна степен „Доктор“;*
област на висшето образование: *5. „Технически науки“;*
професионално направление: *5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“;*
научна специалност: *„Организация и управление на производството (строителството)“;*
катедра *„Организация и икономика на строителството“*
на Строителен факултет при УАСГ – гр. София

Тема на дисертацията: „Публично-частното партньорство като форма за реализация на строителен инвестиционен проект“

Автор на дисертационния труд е маг. инж. Реджеп Джамал Топал - редовен докторант в катедра „Организация и икономика на строителството“ при УАСГ - гр. София.

Научен ръководител: проф. д-р инж. Фантина Рангелова Рангелова.

Участвам в състава на научното жури, определено със Заповед № 844/12.11.2025г. на Ректора на УАСГ- София относно определяне на научно жури във връзка с процедурата за защита на дисертационен труд на инж. Реджеп Топал, редовен докторант, отчислен с право на защита по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Организация и управление на производството /строителство/“.

Становището е изготвено въз основа на протокол от заседание на научното жури, проведено на 25.11.2025г.

1. **Кратки биографични данни**

Инж. Реджеп Топал завършва висшето си образование през 2013 г. в УАСГ, специалност „Пътно строителство“. През 2021 завършва магистратура по „Управление и технологии на проекти в транспортна инфраструктура“.

След дипломирането си от 2016г. работи от като технически ръководител „Безопасни пътища“ ЕООД-гр. Пловдив. От 06.2020 до 11.2020 работи като н-к отдел „Транспорт, инфраструктура и ЕПМС“, общ. Родопи. В периода 11.2020 до 02.2022г. работи като инженер „Транспортно строителство“ „Щраби“ ЕАД. От 2022г. до момента е управител на „РТ Проект“ ООД и управител на „Линкъл Консултинг“ ООД.

Със заповед №160/26.02.2021 г. инж. Реджеп Джамал Топал е зачислен в редовна докторантура по научната специалност „Организация и управление на производството /строителство/“ в катедра „Организация и икономика на строителството“ към Строителния факултет при УАСГ. Отчислен е с право на защита със Заповед №208/14.03.2024г. на Ректора на УАСГ и на основание Решение на Факултетен съвет на Строителен факултет, протокол №41/12.03.2024г., и ПУДПЗСАС.

Владее добре английски и турски езици. Като инженер притежава дигитални умения. Работи с MSOffice, MS Project, Tilos, Autocad Civil #D, Building Manager.

2 Описание на предоставените материали

Инж. Реджеп Топалов е представил общо 3 публикации по темата на дисертационния труд. Две в *Сборник с доклади* 2022 XII Международна научна конференция “Проектиране и строителство на сгради и съоръжения” (теория и практика за устойчиво бъдеще) *и една в Сборник с доклади* 2023 II Младежка научна конференция с международно участие „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения“. Трите статии са в съавторство с научния ръководител.

Броя на публикациите и калкулираните точки за тях (показател 8 от група показатели Г от ППЗРАСРБ) покриват изискванията за минималните наукометрични показатели за ОКС „Доктор“ в област на висшето образование 5. „Технически науки“, професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Организация и управление на производството /строителството/ в ЗРАСРБ .

3.Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

В дисертационния труд се разглежда развитието на публично-частните партньорства като стратегически инструмент за привличане на частен капитал и експертиза, и за постигане на дългосрочна обществена стойност.

В България практическото прилагане на ПЧП остава ограничено, а концепцията често се смесва с концесионни и приватизационни практики, които са натоварени с негативна обществена оценка. Към момента липсват утвърдени модели и технологии за реализиране на ПЧП проекти, а инфраструктурното развитие на страната продължава да се влошава и изостава по ред причини, въпреки приоритетното финансиране чрез европейски фондове и държавния бюджет (Ministry of Transport, 2020).

В дисертационния труд е разработен приложен модел за оценка на ПЧП проекти от гледна точка на техническата осъществимост. Чрез интегрирането на техническите оценки с финансово-икономическия анализ се осигуряват по-реалистични параметри за моделиране, по-точна оценка на рисковете и по-висока вероятност за постигане на публична стойност.

4.Обща характеристика и структура на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в следните части: увод, четири глави, заключение, използвана литература и приложения. Включва 154 стр., 33 бр. фигури, 9 бр. таблици, 13 формули, 7 изображения ,114 бр. източници и 5 приложения. Темата на труда съответства на структурата и съдържанието на представените материали. В уводната част е обоснована актуалността, значимостта и темата на научното изследване.

Целта е да се разработи научно обоснован и практически приложим модел за оценка на техническата жизнеспособност на ПЧП проекти, като се вземат предвид количествени и

качествени критерии, отговарящи както на техническите, така и на управленските и социално-икономическите изисквания.

Предмет на изследването е интегрираният модел за оценка на строителни инвестиционни проекти, реализирани по модела на публично-частното партньорство, с фокус върху анализа на техническата осъществимост и нейната интеграция с финансово-икономическата оценка.

В глава първа се разглежда еволюцията, приложението и управлението на публично-частните партньорства (ПЧП) в контекста на строителните инвестиционни проекти и инфраструктурата. Представена е международната практика в областта на ПЧП. Установено е, че ПЧП преобладава в транспортния сектор по обем на инвестиции, следвани от здравеопазване и образование. Направен е сравнителен анализ между ПЧП и конвенционалните строително-инвестиционни проекти. Изведени са три ключови взаимосвързани области за ПЧП: правна (нормативна), финансово-икономическа и инженерно-техническа. Дадена е оценка на риска и са посочени видовете риск.

Глава втора е озаглавена "Методът на критични фактори за успех". Направено е емпирично изследване, насочено към определяне на критичните фактори за успех (КФУ) на ПЧП проекти в България. Изследването стъпва върху еволюцията на разбирането за „успех на проекта" – от класическия „железен триъгълник" (време, разходи, качество) към по-широк набор от критерии, включващи устойчивост, безопасност, регулаторно съответствие и удовлетвореност на заинтересованите страни.

Глава 3. „Проектиране на интегриран модел за оценка на ПЧП проекти" е продължение на изводите от предходната глава – че изборът на целесъобразен проект с добра техническа спецификация е критичен фактор за успех. Разработен е интегриран модел за оценка на ПЧП проектите, който да подпомага вземащите решения заинтересовани страни при преценка дали даден проект е реалистичен, осъществим и устойчив. Дадена е техническата, финансовата и икономическата страна на модела.

Глава 4. е озаглавена „Приложен модел за оценка на техническата осъществимост на ПЧП проект". Разработено е софтуерно приложение, чрез което се създава необходимия технически фундамент за финансово-икономически анализи и оценки. Това позволява по-добро балансиране на критериите за „стойност за пари" (value for money) – качество, цена и ефективност и за вземане на информирани стратегически решения.

Този подход е инженерно обоснован анализ на проектната жизнеспособност за реализиране на проекти с висока добавена стойност. Предложената методология може да послужи като основа за бъдещи изследвания и развитие на интегрирани модели за оценка на ПЧП проекти в различни сектори.

5.Характеристика на приноси в дисертационния труд.

В дисертационния си труд, авторът формулира следните приноси:

- **Научни приноси:**
  - ✓ Разработване на интегриран модел за оценка на техническата жизнеспособност на ПЧП проекти, който съчетава количествени и качествени критерии и отчита спецификата на строителните инвестиционни проекти.
  - ✓ Систематизиране и анализ на критичните фактори за успех при ПЧП в строителството, базирани на емпирично изследване и международен опит.
  - ✓ Обогатяване на теоретичната рамка за управление на ПЧП чрез интеграция на съвременни стандарти и добри практики от различни методологии (PMBOK, PRINCE2, Lean Construction и др.).
- **Методологични приноси:**

- ✓ Предложение на структурирана методология за анализ и оценка на техническата жизнеспособност, приложима към различни видове инфраструктурни обекти.
- ✓ Въвеждане на количествени и качествени показатели за оценка, които позволяват по-обективно и цялостно вземане на решения при подготовката и реализацията на ПЧП инициативи.

➢ **Приложни (практически) приноси:**

- ✓ Създаване на софтуерен инструмент, който може да бъде използван от публични институции, частни инвеститори и консултанти при планиране, подготовка и управление на ПЧП проекти.

Приемам така посочените от докторанта научни, методологични и приложни приноси. Считам, че са правилно формулирани и насочват ясно за конкретното съдържание към тях.

6. Оценка за автореферата.

Авторефератът на докторанта е с обем от 41 стр., разработен е съгласно законовите изискванията и правилно отразява всички основни части на дисертационния труд.

8. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки.

9. Лични впечатления

Не познавам лично инж. Реджеп Джамал Топал.

10. Заключение

Въз основа на казаното по-горе считам, че представеният дисертационен труд на тема „Публично-частното партньорство като форма за реализация на строителен инвестиционен проект“ отговаря на чл. 6, ал. 3 на ЗРАСРБ и на чл. 27 от Правилника за неговото приложение и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на автора на дисертацията - инж. **Реджеп Джамал Топал** образователна и научна степен „Доктор” по научната специалност „Организация и управление на производството /строителството/” от професионалното направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия”.

София
17.12.2025

Подпис:
/проф. д-р инж.М.Зафирова/